

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmma Totivs Theologiae S. Thomae Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Secvndæ Secvndæ Partis Volumen Secundum

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romae, 1619

De alijs sex. 6

urn:nbn:de:hbz:466:1-38762

parentum : in qua, sicut in quodam principali, intelligitur mandari & sustentatio, & quicquid aliud parentibus debetur.

Ad quartum dicendum, quod longæuitas promittitur honorantibus parentes, non solum quantum ad futuram vitam, sed etiam quantum ad præsentem: secundum illud Apostoli 1. ad Tim. 4. Pietas ad omnia utilis est, promissionem habens vitæ, quæ nunc est, & futuræ. Et hoc rationabiliter. Qui enim est gratus benefico, meretur secundum quandam congruentiam vt sibi beneficium conseruetur. Propter ingratitude autem meretur aliquis beneficium perdere. Beneficium autem vitæ corporalis post Deum à parentibus habemus. Et ideo ille qui honorat parentes, quasi benefico gratus, meretur vitæ conseruationem: qui autem non honorat parentes, tanquam ingratus meretur vita priuari. Quia tamen præsentia bona vel mala non cadunt sub merito vel demerito, nisi in quantum ordinantur ad futuram remunerationem, vt dictum * est: ideo quandoque secundum occultam rationem diuinorum iudiciorum, quæ maximè futuram remunerationem respiciunt, aliqui qui sunt pij in parentes, citius vita priuantur; alij verò qui sunt impij in parentes, diutius viuunt.

1. 2. q. 114
ar. 10.

ARTIC. VI.

Verum alia sex præcepta decalogi conuenienter tradantur?

AD sextum sic proceditur. Videtur, quod alia sex præcepta decalogi inconuenienter tradantur. Nō enim sufficit ad salutem quod aliquis proximo suo nō noceat: sed requiritur quod ei debitum reddat: secundum illud ad Rom. 13. Reddite omnibus debita. Sed in sex vltimis præceptis solum prohibetur nocumentum proximo inferendum. Ergo inconuenienter prædicta præcepta tradantur.

616
3. d. f. 37.
a. 2. q. 2.

¶ 2. Præterea, in prædictis præceptis prohibentur homicidium, adulterium, furtum, & falsum testimonium, sed multa alia nocumenta possunt proximo infer-

54
uens.

inferri, vt patet * ex his quæ supra determinata sunt. Ergo videtur quòd inconuenienter sint tradita huiusmodi præcepta.

¶ 3 Præterea, Concupiscentia dupliciter potest capi: vno modo secundum quod est actus voluntatis, vt dicitur Sap. 6. Concupiscentia sapientiz deducit ad regnum perpetuum. Alio modo, secundum quòd est actus sensualitatis, sicut dicitur Iac. 4. Vnde bella & lites in vobis? Nonne ex concupiscentijs, quæ militant in membris vestris? Sed per præceptum decalogi non prohibetur concupiscentia sensualitatis: quia secundum hoc primum motus esset peccata mortalia, vtpote contra præceptum decalogi existentes. Similiter etiam non prohibetur concupiscentia voluntatis: quia hæc includitur in quolibet præcepto. Ergo inter præcepta decalogi inconuenienter ponuntur quædam concupiscentiz prohibitiua.

¶ 4 Præterea, Homicidium est grauius peccatum quam adulterium vel furtum. Sed nõ ponitur aliquod præceptum prohibitiuum concupiscentiz homicidij. Ergo etiam inconuenienter ponuntur quædam præcepta prohibitiua concupiscentiz, furti, & adulterij.

S E D in contrarium est auctoritas Scripturæ.

R E S P O N D E O dicendum, quòd sicut per partes iustitiz debitum redditur aliquibus determinatis personis, quibus homo ex aliqua speciali ratione obligatur: ita etiam per iustitiam propriè dictam aliquis debitum reddit communiter omnibus. Et ideo post tria præcepta pertinentia ad religionem, qua redditur debitum Deo; & post quartum quod est pietatis, qua redditur parentibus debitum, in quo includitur omne debitum quod ex aliqua speciali ratione debetur; necesse fuit quòd ponerentur consequenter aliqua præcepta pertinentia ad iustitiam propriè dictam, quæ indifferenter omnibus debitum reddit.

Ad primum ergo dicendum, quòd communiter ad hoc obligatur homo, vt nulli inferat nocumentum. Et ideo præcepta negatiua, quibus prohibentur nocumen

QVÆST. CXXII. ART. VI.

ra quæ possunt proximis inferri, tanquam communia fuerunt ponenda inter præcepta decalogi. Ea vero quæ sunt proximis exhibenda, diuersimodè exhibentur diuersis. Et ideo non fuerunt inter præcepta decalogi ponenda de his affirmatiua præcepta.

Ad secundum dicendum, quòd omnia alia nocuenta quæ proximis inferuntur, possunt ad ista reduci, quæ his præceptis prohibentur, tanquam ad quædam communiora & principaliora. Nam omnia nocuenta quæ in personam proximi inferuntur, intelliguntur prohiberi in homicidio, sicut in principaliori. Quæ verò inferuntur in personam coniunctam, & maximè per modum libidinis, intelliguntur prohiberi simul cù adulterio. Quæ verò pertinent ad damna in rebus illatis, intelliguntur prohiberi simul cum furto: Quæ autem pertinent ad locutiones (sicut detractiones, blasphemias, & si qua huiusmodi) intelliguntur prohiberi in falso testimonio: quod directius iustitiæ cõtrariatur.

Ad tertium dicendum, quòd per præcepta prohibitiua concupiscentiæ non intelligitur prohiberi primus motus concupiscentiæ, qui consistit infra limites sensualitatis. Sed prohibetur directè consensus voluntatis, qui est in opus vel in delectationem.

Ad quartum dicendum, quòd homicidium secundum se non est concupiscibile, sed magis horribile: quia non habet de se rationem alicuius boni. Sed adulterium habet rationem alicuius boni, scilicet delectabilis. Furtum etiam habet rationem alicuius boni, scilicet utilitatis. Bonum autem de se habet rationem concupiscibilis. Et ideo fuit specialibus præceptis prohibenda concupiscentia furci & adulterij, non autem concupiscentia homicidij.

*Secundi Voluminis Secunda Secunda Partis Summa
totius Theologiae S. Thomae Aquinatis*
F I N I S.